

Pro předmět Právnické fakulty Masarykovy univerzity "Lidská práva v aplikační praxi"

Zadání projektu pro studenty

Odpovědnost nadnárodní korporace za dodržování lidských práv na mezinárodní úrovni

Cíl: Navrhnout strategii právních kroků na mezinárodní/přeshraniční úrovni pro komunity postižené činností nadnárodní korporace ArcelorMittal

Dílčí cíle:

a) **identifikovat možné nástroje**, kterými by se postižení lidé/komunity mohli domáhat nápravy nebo sankcí přímo proti vedení korporace ArcelorMittal. To zahrnuje i analýzu, jak a kde a za jakých podmínek by tyto nástroje byly použitelné. Bude nutné zjistit, na jakých institucích je ArcelorMittal závislý či s nimi spolupracuje a zda tyto instituce mají environmentální a lidskoprávní standardy pro svou činnost a zda poskytují stížností mechanismy. Těmito institucemi mohou být např. soukromí investoři, státy a veřejné finanční instituce, burzy, atp.

b) na základě dostupných informací o jednotlivých případech **vytvořit právní argumentaci**, která by mohla sloužit jako základ pro použití jednoho nebo více z identifikovaných nástrojů. Argumentace by měla být zaměřena na odpovědnost mateřské společnosti ArcelorMittal a měla by zahrnovat odůvodnění proč je jednání společnosti v rozporu s mezinárodními lidskoprávními standardy.

Pozadí případu:

ArcelorMittal je největší ocelářskou společností na světě. Její podíl na trhu přesahuje 10 procent světové produkce. ArcelorMittal investuje do ovládnutí nových hutních podniků a dolů, avšak neklade stejný důraz na řešení dopadů svých operací na životní prostředí a zdraví okolních komunit, které jsou často zničující.

Nevládní organizace z Bosny a Hercegoviny, České republiky, Kazachstánu, Lucemburska, Jižní Afriky, Ukrajiny a Spojených států, které zastupují postižené komunity ve svých státech, usilují o to, aby ArcelorMittal provedl potřebné investice, které by vedly ke snížení znečištění, které jeho operace generují, a ke zvýšení bezpečnosti svých zaměstnanců. Kampaň nevládních organizací zahrnuje litigaci na národní úrovni, neprávní národní i globální kampaně a využívání nástrojů CSR. V současné době nevládní organizace chtějí tyto aktivity rozšířit o mezinárodní litigaci a o využití mezinárodních kvaziprávních nástrojů.

Bližší informace o jednotlivých případech:

<http://www.globalaction-arcelormittal.org/>

<http://www.nebenadostravou.cz>

eps brno

Dvořákova 13, 602 00 Brno
Tel.: +420 545 575 229
Fax: +420 542 213 373
IČ: 653 414 90

eps tábor

Příběnická 1908, 390 01 Tábor
Tel.: +420 381 253 904
Fax: +420 381 253 910

Nástroje:

Téma právní odpovědnosti nadnárodní korporací je mimořádně složité - zahrnuje otázky mezinárodního práva veřejného i soukromého, obchodního práva, obsahu a rozsahu lidských práv, aj. Úkolem proto není provést detailní analýzu všech možných nástrojů. Řešitelé by se měli soustředit jen na jejich identifikaci a na vybrání těch potenciálně nejefektivnějších. Důraz by měl být kladen na kvaziprávní nástroje s přímým dopadem na cílenou korporaci. Pokud to však řešitelé uznají za vhodné, mohou do své analýzy navíc zahrnout i nástroje právní (např. přeshraniční občanské spory proti mateřské společnosti před soudy jejího domovského státu) nebo nástroje s nepřímým dopadem na korporaci, tj. cílené na jiné subjekty.

Příklady využitelných nástrojů:

OECD Směrnice pro nadnárodní korporace

http://www.oecd.org/department/0,3355,en_2649_34889_1_1_1_1_1,00.html

Mechanismy Norského penzijního fondu

http://en.wikipedia.org/wiki/The_Government_Pension_Fund_of_Norway

Evropská rozvojová banka

<http://www.ebrd.com/enviro/index.htm>

Konzultace/dotazy:

Filip Gregor, Ekologický právní servis, Dvořákova 13, Brno

filip.gregor@eps.cz

T: +420 545 575 229

M: +420 775 154 083